

ધોરણ - ૪ સામાજિક વિજ્ઞાન...

પ્રશ્ન - ૧

૧. ભુકંપ - d. ભુસપાટી અકાસ્મિક ધ્રુજો ઉઠે છે.
૨. ભુસ્ત્રનામી - વ. સમુદ્રસપાટીથી ખુબ શક્તિશાળી મોઝો ઉત્પન્ન થાય છે.
૩. પુર - e. ગદીમાં અકાસ્મિક પાણીનો પ્રવાહ.
૪. ભુસ્ખાન - b. ભુમિચુંદ્રાનો ઉપરનો ભાગ નીચે તરફ ધસી આવે છે.
૫. વાવાઝાડું - e. રેલો તોડાન ઉદભવે છે.

પ્રશ્ન - ૨

૧. મુખ્ય ચાર કારણો :

- પૃથ્વીના ચેરાળનું તાપમાન
- પ્રવાહી મેગ્માની ઉત્પત્તિ
- વાયુ અને વરાળનો ઉદભવ
- મેગ્મા નું ભુસપાટી તરફ વહન.

૨. કારણો :

- ભાવા પથરાતા જમીનની અનુકૂળતા વધે છે
- જ્વાળામુખીના ઢોલાવો ઉપરની ચેરાળપ્રકૃત માટીમાં ખેતી કરી અડુતો મળવાથી પાક મેળવે છે.

૩. અડુતના પાકને જુકશાન થાય છે.

- જનજીવન અસ્વચ્છ થઈ જાય છે.
- રેલો અને જુકશાન થાય છે.

૪. પુર આવવાના મુખ્ય બે કારણો :

- ચોમાસામાં જો ગદીના ઉપરવાસમાં દોઢિમાર વરસાદ પડે તો પુર આવે અને,
- કોઈ ગદી પરનો બંધ તુટી જાય તો ગદી કિનારા તોમજ નીચાલાવાળા વિસ્તારમાં પુર આવે છે.

૫. જંગલોમાં વૃક્ષોના પરસ્પર દર્ષણ અથવા આકાશમાંથી વાજળી પડી કે બીજા કોઈ કારણસર આગ લાગે જો 'દાવાનળ' ઠટે છે.
- તેનાથી વન્ય સંચલિતો જુકશાન થાય છે.
 - જંગલનો નાશ થાય છે.
 - પ્રદુષણ ઊભાય છે.

પ્રશ્ન ૩ (અ)

A. આર્થિક અસર	B. સામાજિક અસર
• ખેડૂત વર્ગ પાંચમા ભાગે . • લાખો કારીગરો બેકાર બન્યા .	• ગ્રામ સ્વરાજની પ્રથા નાશ પામી • અંગ્રેજી ઉપવર્ણના શરૂઆત થઈ.

પ્રશ્ન ૩ (બ)

- ભારત જેવા વિશાળ દેશના દરેક ભાગ પર ચીંચતી ગજર રાખવા અને પરદેશી રાજ્યને સંદેશ આપવા માટે જરૂર જણાતા ઈ.સ. 1854 માં ટપાલ અને તાર સંદેશ વ્યવહારના આધુનિક પદ્ધતિ આપવામાં આવી .
- સાથે સાથે દેશમાં છાપખાના અને વર્તમાન પત્રનો વ્યવહાર શરૂ થયો .
- આમ, બ્રિટીશ શાસનના સુદારાઓ અંગ્રેજોના હિત માટે ટલા, લિમ છાંં રાષ્ટ્રવાદના ઉદ્દેશ માટે એ ભારતીયો માટે આશ્વાસનરૂપ બન્યા .
- અંગ્રેજી ઉપવર્ણ પામીને વર્ગ વિવિધતા પ્રવાહિત થઈ ગઈ બન્યો, જેલો દેશમાં સમાજ સુદારાના અને રાષ્ટ્રીય ભૂતીના કાર્યમાં યુગ અગત્યના ભૂમિકા ભજવી . વર્તમાન પત્રો, તાર, ટપાલ, અને રેલ્વેના ભારતના લોકો એકબીજાના નજીક આવી .

પ્રશ્ન 4 (અ)

1. ગસીબલ વોર્મિંગ
2. દવામાન
3. કસોટીફોરો કાર્બન

પ્રશ્ન 4 (બ) :-

- વનસ્પતિના ઉત્પાદિ, લેમની પ્રદિનો સમાય અને આયુર્યમા ફેરકાર થાય છે.
- વનસ્પતિના અમુક જાતોનો ભુક્ષ થાય છે. દા.ત ચક્રા, ગાદી...
- દિમાલપના 2000 દિમાલોનો પાગળી ગઈ છે.
- છેલ્લા 10 વર્ષમાં કુચાળ, વાવાઝોડો અતિવૃદ્ધી અને પુરની માત્રાઓ વધારેલી છે.
- જ્યાં વનસાદ વધુ પડતો, ત્યાં લેમી માત્રા ઓછી થઈ રહી છે.
- રાજ્યના અને કુલદેશમાં ભારે વનસાદનો અનુભવ એરાયુંજીમાં અનાવૃદ્ધી.
- ખેતીમાં કોળાનુ ઉત્પાદન ઓછું થઈ રહ્યું છે.
- જમીનમાં પાણીનુ સ્તર ઘટી રહ્યું છે.
- દિમાલની પીડાળપાથા સમુદ્રજન સ્તર વધી રહ્યું છે.
- સમુદ્રકાંડના દોવાળાનુ સ્તર વધી રહ્યું છે.

પ્રશ્ન 5 :-

1. સંસદના ઉપલાગૃહને રાજ્યસભા અને નીચલાગૃહને લોકસભા કહે છે.
2. રાજ્યસભાનો કુલ સભ્યસંખ્યા 250, ગુજરાત રાજ્યના 11 બેઠકો છે.
3. રાજ્યસભાનુ સંચાલન કરે છે તેને 'સભાપતી' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે, તથા જે ઉપરાષ્ટ્રપતી હોય તે આ પદ ઓભાવે છે.
4. સંસદમાં કાયદો બનાવતા પહેલા જે પ્રસ્તાવ રજુ થાય છે તેને બકડો કહેવાય છે.
5. • લોકસભાએ બનાવેલા કાયદાઓની સમીક્ષા કરે છે.
• રાજ્યસભા દેશમાં રાજ્યોનુ પ્રતિનિધિત્વ કરે છે.